

جزئیات برنامه‌های پیش بینی شده مرکز تحقیقات کاربردی و تولید بذر (تکاتو) در سال ۹۷

Details of planned programs of Applied Research and Seed production in 2018

علی زمان میرآبادی

Zaman.a@arc-ordc.ir

رئیس مرکز تحقیقات کاربردی و تولید بذر، شرکت توسعه کشت دانه‌های روغنی

پیرو مطالب مندرج در شماره قبلی مبنی بر عنوان برنامه‌های مرکز تحقیقات کاربردی و تولید بذر شرکت توسعه کشت دانه‌های روغنی در سال ۹۷، در این شماره به جزئیات بیشتری از این برنامه‌ها اشاره خواهد شد.

۱. همانند گذشته و در راستای سیاست‌های کلان شرکت و مجموعه تحقیقات، از نظر امکانات، تجهیزات و نیروی انسانی و در راستای تأمین نیاز داخلی کشور در حوزه بذر مورد نیاز با راندمان بالا و کاهش میزان واردات آن، تولید ارقام گیاهی به غیر از روش‌های رایج، مانند انتخاب تک بوته و جمعیت، دورگ‌گیری، ایجاد جهش و تلاقی برگشتی، در سال جدید از کشت دابل هاپلوئید و تحقیقات تولید گیاهان تراریخته نیز به‌طور جدی و به‌صورت مستقل یا با مشارکت سایر سازمان‌ها، مؤسسات و شرکت‌های داخلی و خارجی ابتدا در خصوص کلزا، سویا و سپس در سال‌های آتی و طبق برنامه در خصوص سایر ارقام پیگیری خواهد شد. کاهش زمان رسیدن به اهداف و کاهش هزینه‌های تولید و آثار زیان‌بار مصرف سموم، ایجاد ارقام متحمل به تنش‌های زیستی و غیر زیستی از جمله دلایل استفاده از **روش‌های نوین** ذکر شده در مسیر برنامه‌ها و پروژه‌های تولید ارقام می‌باشد.

۲. **تنوع بخشی از ارقام و محصولات** هم در حوزه تولید ارقام جدید از نظر ویژگی‌های زراعی و ژنتیکی و هم در خصوص ورود به عرصه محصولاتی نظیر کتان و بادام‌زمینی در سال ۹۷ و در سال‌های آتی برای کنجد، گلرننگ و آفتابگردان از دیگر برنامه‌های این مرکز می‌باشد. تنوع در دامنه و طیف ارقام تولیدی و محصولات مختلف با توجه به شرایط متفاوت محیطی مناطق مختلف و محدودیت‌های آن‌ها و اهتمام به رعایت تناوب محصولات روغنی با یکدیگر یا غیر، از جمله مواردی است که می‌توان در برنامه تولید روغن در کشور با خطر پذیری کمتر مد نظر قرار گیرد.

۳. ورود به عرصه سامانه‌های تحت وب، پیام‌رسان‌ها و تولید اپلیکیشن‌ها برای ورود به عرصه نمایش توانمندی‌های مجموعه، ارائه خدمات و محصولات و همچنین برنامه‌های آموزشی و از طرفی ارتباط مؤثر با مخاطبین از اهداف اولیه ورود به عرصه **ارتباطات و فناوری** می‌باشد.

۴. خدمت‌رسانی و ایجاد مشارکت با سایر مؤسسات، سازمان‌ها، دانشگاه‌ها و مجموعه افراد حقیقی و حقوقی داخلی و خارجی در **ارائه خدمات آموزشی**، همکاری در فعالیت‌های کاربردی در حوزه دانه‌های روغنی، به‌منظور تشویق

آن‌ها در سرمایه‌گذاری و مشارکت در طرح‌های جاری، ارتقا کیفی فعالیت‌ها و کاهش هزینه‌های مرتبط از جمله اهداف ورود به دامنه‌های فعالیتی ارتباطات مؤثر بین سازمانی می‌باشد.

۵. توسعه کمی و کیفی بانک‌های ذخیره‌ای بذر و میکروارگانیسم‌ها از نظر توسعه مکانی، تنوع ارقام و محصولات، ارائه داده‌های اطلاعاتی مورد نیاز کارآمد به محققین داخلی و متقاضیان، همکاری با بانک‌های جهانی بذر و میکروارگانیسم‌ها، ارتقا سطح داده‌ها و منابع اطلاعاتی مواد ژنتیکی موجود و نهایتاً تهیه شناسنامه کامل اطلاعاتی برای استفاده با اولویت نیازهای داخلی مجموعه و ارائه خدمات به سایرین از مهم‌ترین برنامه‌های **ارتقاء بانک‌های بذر و میکروارگانیسم‌ها** می‌باشد.

۶. شاید یکی از مهم‌ترین مواردی که بیشتر از دهه‌های قبل و حسب امکانات به آن توجه بیشتری می‌بایست شود، **برنامه‌ریزی برای بخش آموزش** می‌باشد. آموزش و کسب علم روز هدفمند، قدرت است و می‌تواند در پیشبرد اهداف تمامی مجموعه‌ها و به‌ویژه مراکز تحقیقاتی نقش مهمی داشته باشد، اگرچه بی‌توجهی به آن نیز به همان اندازه می‌تواند در عقب ماندگی مجموعه‌های تحقیقاتی مؤثر باشد. لذا از مهم‌ترین برنامه‌های آموزشی برای همکاران مرکز، شرکت در دوره‌های آموزشی برای ارتقاء سطح دانش در داخل خود مجموعه، از طریق برگزاری دوره‌های علمی حین خدمت مرتبط با پروژه‌های کاری، دوره‌های تحقیقاتی کوتاه و بلندمدت داخلی و خارجی، شرکت در دوره‌های آموزشی سایر شرکت‌ها و مؤسسات داخلی و خارجی طرف قرارداد برای سرعت بخشیدن به اهداف کاربردی مجموعه و در مرتبه دوم انتقال یافته‌ها به سایر همکاران شرکت در نمایندگی‌ها می‌باشد.

۷. انجام فعالیت‌های تیمی و ارتباط و کسب اطلاعات مستمر با رویدادهای جهان ضرورت دارد. **سطح ارتباطات و همکاری‌های مجموعه‌های تحقیقاتی** که روز به روز ابزارها و فناوری‌های مورد نیاز برای حصول به اهدافشان در حال تغییر و ارتقا می‌باشد بیشتری شود. لذا بر پایه چنین منطقی لازم است که سطح تعاملات و بهره‌گیری از توانمندی‌ها و دانش محققین در داخل و خارج از کشور در چارچوب تعریف شده برای اجرای طرح‌های مشترک، افزایش می‌یابد و این هدف‌گذاری در برنامه‌های این مجموعه در سال ۹۷ جای مهمی را به خود اختصاص خواهد داد.

۸. نظر به اثرات زیست محیطی مصرف سموم، ضرورت دارد از تمام دانش‌ها برای کاهش تدریجی این تأثیرات سوء برای طبیعت استفاده گردد. با توجه به کاربرد برخی آفت‌کش‌ها (علف‌کش، حشره‌کش‌ها و قارچ‌کش‌ها) در مزارع دانه‌های روغنی تولید مواد بیولوژیک از اهداف اصلی این مجموعه بوده و این مهم نیز در سال جاری و آینده نیز تا حصول دست‌یابی به مواد مؤثر بی‌خطر ادامه خواهد یافت. **تولید فرمولاسیون‌های متنوعی از میکروارگانیسم‌های با**

قدرت رقابت بالا و دارای ویژگی‌های مطلوب سازگار با محیط و بعضاً ارتقاء دهنده سطح راندمان گیاه، از مهم‌ترین اهداف ورود به این عرصه می‌باشد.

۹. ابزار و وسایل تخصصی از مهم‌ترین نیازهای فعالیت‌های تحقیقاتی در دستیابی به اطلاعات دقیق و سریع با کم‌ترین هزینه ممکنه می‌باشد. لذا با توجه به وابستگی شدید برخی از این فعالیت‌ها به ابزارهای روز و پیشرفته، **ارتقاء تجهیزات مجموعه** همگام با فعالیت‌ها افزایش می‌یابد و این مسئله از موارد مهم مورد توجه در سال جاری است. اگرچه در برخی از تجهیزات ناگزیر به مشارکت با مراکز و سایر مؤسسات داخلی و خارجی هستیم.

۱۰. فعالیت‌های تحقیقاتی به خصوص در حوزه کشاورزی فرآیندی زمان‌بر و پرهزینه بوده و گاه پس از سال‌ها سرمایه‌گذاری ممکن است باعث شکست شود. اما فعالیت‌های مرکز تحقیقات کاربردی و تولید بذر در ده سال گذشته با توجه به دستاورد آن، علی‌رغم سرمایه‌گذاری‌های اندکی که در این بخش شده، نوید بخش آینده‌ای بهتر را می‌دهد ولی با توجه به شرایط اقتصادی جهان و کشور و همچنین بی‌توجهی به شرکت‌های خصوصی داخلی و تحقیقات کاربردی در کشور لازم است همسو با سایر شرکت‌های اقتصادی فعال در حوزه‌های کشاورزی و به‌منظور کاهش خطر پذیری فرآیند تولید و تحقیقات کشاورزی، به سایر عرصه‌های مرتبط و یا احیاناً متفاوت ورود نمود و ناگزیر از این مسئله، مجموعه مرکز تحقیقات کاربردی و تولید بذر نیز با اولویت انجام رسالت خود در حوزه دانه‌های روغنی در **سایر عرصه‌های درآمدزایی** حسب امکانات و توانمندی خود در آینده برای استحکام و تأمین منابع هزینه‌ای خود به‌طور جدی ورود خواهد نمود.

امید است خدای مهربان در مسیر زندگی و اهداف در پیش گرفته شده ما را یاری نماید.